

نقد‌ها و بررسی‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:
احکام؛ فروع

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ: ۱۳۹۴/۳/۱۳

نویسنده: بهنام

نقد

سؤالاتی دارم:

۱. اگر خداوند می‌خواست زکات را بر بنی هاشم حرام کند آیا آن را در قرآن نمی‌گفت؟ آیا نگرفتن زکات در صدر اسلام توسط این خاندان، نشانه‌ی زهد و قناعت آنان نبوده است؟
۲. چه دلیلی وجود دارد که نصف خمس تنها به یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان از خاندان هاشمی می‌رسد؟
۳. آیا پرداخت خمس و زکات شبیه به سایر احکام جزایی قرآن است که از نظر جناب منصور، اقامه‌ی آن‌ها مشروط به خلافت خلیفه‌ی خدا در زمین است؟

تاریخ: ۱۳۹۴/۳/۱۴

بررسی

پاسخ پرسش‌های شما به قرار زیر است:

۱. حرام بودن زکات بر بنی هاشم مبتنی بر سنت متواتر است و مسلمانان از همه‌ی مذاهب بر آن اتفاق نظر داشته‌اند؛ چنانکه ابن قدامه^۱ و نووی^۲ و ابن حجر^۳ و بهوتی^۴ و شوکانی^۵ از اهل سنت و شریف مرتضی^۶، جعفر بن حسن معروف به محقق حلّی^۷، حسن بن یوسف بن مطهر

۱. المغنی لابن قدامة، ج ۲، ص ۵۱۹

۲. المجموع شرح المذهب للنووي، ج ۶، ص ۲۲۷

۳. فتح الباري لابن حجر، ج ۳، ص ۲۸۰

۴. كشف القناع عن متن الإقناع للبهوتي، ج ۲، ص ۳۳۵

۵. نیل الأوطار للشوکاني، ج ۴، ص ۲۴۱

۶. الإنتصار للشریف المرتضی، ص ۲۲۲

۷. المعتبر للمحقق الحلّي، ج ۲، ص ۵۸۳

معروف به علامه‌ی حلی^۱ و زین الدین بن علی معروف به شهید ثانی^۲ از امامیه و احمد مرتضی^۳ از زیدیه به این تصریح کرده‌اند و با این وصف، ربطی به زهد و قناعت این خاندان نداشته است؛ چراکه خداوند و پیامبرش زکات را بر آنان حرام کرده‌اند، نه خودشان با اختیار خود؛ با توجه به اینکه خداوند و پیامبرش کراهت داشته‌اند از اینکه آنان فضولات اموال مردم را بخورند و این یکی از فروع آیه‌ی تطهیر است که می‌فرماید: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾؛ «جز این نیست که خداوند می‌خواهد هر آلاشی را از شما اهل بیت دور کند و شما را کاملاً پاکیزه گرداند»؛ با توجه به اینکه خوردن فضولات اموال مردم گونه‌ای «آلایش» محسوب می‌شود؛ همچنانکه یکی از فروع آیه‌ی مودّت است که می‌فرماید: ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾؛ «بگو من از شما مزدی نمی‌طلبم مگر مودّت نسبت به نزدیکانم را»؛ با توجه به اینکه پرداخت بخش پاکیزه و نیکوی اموال خود به آنان به جای فضولات آن، مقتضای مودّت نسبت به آنان محسوب می‌شود. با این حال، گرفتن زکات توسط آنان در صورت نیازمندی‌شان و کافی نبودن خمس و نیز زکات آنان برای نیازمندی از خودشان جایز است و این می‌تواند به معنای عمومیت آیه‌ی زکات نسبت به آنان باشد؛ چراکه گرفتن زکات برای آنان فی الجمله جایز است و تنها حدود آن توسط سنت متواتر تبیین شده، همچنانکه حدود نماز و روزه و حج تبیین شده است و این مانعی ندارد؛ به دلیل سخن خداوند که فرموده است: ﴿وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾؛ «و ذکر (یعنی قرآن) را بر تو نازل کردیم تا برای مردم چیزی که برایشان نازل شده است را تبیین کنی و باشد که آنان تفکر کنند».

۲. حق آن است که مراد از یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان در آیه‌ی خمس، چنانکه جناب منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی فرموده است، یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان هاشمی هستند؛ چراکه اولاً خداوند آنان را عطف به نزدیکان ساخته است و مراد از آنان، مطابق با برداشتی که مسلمانان داشته‌اند، همان نزدیکان پیامبر هستند و این می‌تواند ناشی از وجود اشتراک میان آنان در نزدیک بودن به پیامبر و از باب ذکر خاص بعد از عام باشد؛ ثانیاً خداوند برای یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان غیر هاشمی، زکات را قرار داده است و با این وصف، وجهی ندارد که خمس را هم برای آنان قرار دهد، در حالی که برای یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان هاشمی زکات را حرام کرده است و با این وصف، جا دارد که خمس را برای آنان به عنوان جایگزین

۱. تحریر الأحكام لابن المطهر الحلی، ج ۱، ص ۴۱۱؛ منتهی المطلب لابن المطهر الحلی، ج ۸، ص ۳۷۱؛ نهاية الإحكام في

معرفة الأحكام لابن المطهر الحلی، ج ۲، ص ۳۹۷

۲. مسالك الأفهام للشهيد الثاني، ج ۵، ص ۴۱۰

۳. شرح الأزهاري لأحمد المرتضى، ج ۱، ص ۵۲۱

۴. الأحزاب / ۳۳

۵. الشورى / ۲۳

۶. النحل / ۴۴

قرار دهد، تا نادیده گرفته نشوند؛ ثالثاً اختصاص نصف خمس به یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان هاشمی، قولی ثابت از اهل بیت پیامبر است و قول آنان بنا بر حدیث متواتر ثقلین حجّت است؛ چنانکه از علی علیه السلام روایت شده است: «نَحْنُ وَاللَّهُ الَّذِينَ عَنِ اللَّهِ بِذِي الْقُرْبَى الَّذِينَ قَرَنَهُمُ اللَّهُ بِنَفْسِهِ وَنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ»^۱ مِمَّا خَاصَّةً، وَلَمْ يَجْعَلْ لَنَا سَهْمًا فِي الصَّدَقَةِ، أَكْرَمَ اللَّهُ نَبِيَّهٗ وَأَكْرَمَنَا أَنْ يُطْعَمَنَا أَوْسَاخَ مَا فِي أَيْدِي النَّاسِ»^۲؛ «به خدا سوگند مقصود خداوند از خویشاوندان که آنان را با خود و رسولش صَلَّى الله عليه و آله و سلم قرین ساخته است ما هستیم، آنجا که فرموده است: «و آنچه خداوند از اهل آبادی‌ها به پیامبرش بازگردانده است، برای خداوند و برای پیامبر و برای خویشاوندان و یتیمان و مسکینان است» یعنی فقط از ما، و سهمی برای ما در زکات قرار نداده، بلکه پیامبرش و ما اهل بیت را گرامی داشته است از اینکه فضولات اموال مردم را به ما بخوراند» و از علی بن الحسین علیهما السلام روایت شده است: «لِيَتَامَانَا وَمَسَاكِينَنَا وَأَبْنَاءَ سَبِيلِنَا»^۳؛ «برای یتیمان و مسکینان و در راه ماندگان ما» و از ابو جعفر یا ابو عبد الله علیهما السلام روایت شده است: «خُمُسُ اللَّهِ لِلْإِمَامِ، وَخُمُسُ الرَّسُولِ لِلْإِمَامِ، وَخُمُسُ ذَوِي الْقُرْبَى لِقَرَابَةِ الرَّسُولِ الْإِمَامِ، وَالْيَتَامَى يَتَامَى آلِ الرَّسُولِ، وَالْمَسَاكِينُ مِنْهُمْ، وَأَبْنَاءُ السَّبِيلِ مِنْهُمْ، فَلَا يَخْرُجُ مِنْهُمْ إِلَى غَيْرِهِمْ»^۴؛ «خمس خدا از آن امام و خمس پیامبر از آن امام و خمس خویشاوندان از آن خویشاوند پیامبر یعنی امام است و یتیمان، یتیمان خاندان پیامبر و مسکینان از آن‌ها و در راه ماندگان از آن‌ها هستند. پس از آن‌ها به سوی دیگران خارج نمی‌شود» و از موسی بن جعفر علیهما السلام روایت شده است: «يُقَسَّمُ بَيْنَهُمُ الْخُمُسُ عَلَى سِتَّةِ أَشْهُمٍ: سَهْمٌ لِلَّهِ وَسَهْمٌ لِرَسُولِ اللَّهِ وَسَهْمٌ لِذِي الْقُرْبَى وَسَهْمٌ لِلْيَتَامَى وَسَهْمٌ لِلْمَسَاكِينِ وَسَهْمٌ لِأَبْنَاءِ السَّبِيلِ، فَسَهْمُ اللَّهِ وَسَهْمُ رَسُولِ اللَّهِ لِأُولِي الْأَمْرِ مِنْ بَعْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَرِاثَةٌ، فَلَهُ ثَلَاثَةُ أَشْهُمٍ: سَهْمَانِ وَرِاثَةٌ، وَسَهْمٌ مَقْسُومٌ لَهُ مِنَ اللَّهِ، وَلَهُ نِصْفُ الْخُمُسِ كَمَلًا، وَنِصْفُ الْخُمُسِ الْبَاقِي بَيْنَ أَهْلِ بَيْتِهِ، فَسَهْمٌ لِيَتَامَاهُمْ وَسَهْمٌ لِمَسَاكِينِهِمْ وَسَهْمٌ لِأَبْنَاءِ سَبِيلِهِمْ، يُقَسَّمُ بَيْنَهُمْ عَلَى الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ مَا يَسْتَعْنُونَ بِهِ فِي سَتَرِهِمْ ... وَإِنَّمَا جَعَلَ اللَّهُ هَذَا الْخُمُسَ خَاصَّةً لَهُمْ دُونَ مَسَاكِينِ النَّاسِ وَأَبْنَاءِ سَبِيلِهِمْ عَوَضًا لَهُمْ مِنْ صَدَقَاتِ النَّاسِ تَنْزِيهًا مِنَ اللَّهِ لَهُمْ لِقَرَابَتِهِمْ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَكَرَامَةً مِنَ اللَّهِ لَهُمْ عَنْ أَوْسَاخِ النَّاسِ، فَجَعَلَ لَهُمْ خَاصَّةً مِنْ عِنْدِهِ مَا يُغْنِيهِمْ بِهِ عَنْ أَنْ يُصَيِّرَهُمْ فِي مَوْضِعِ الذُّلِّ وَالْمَسْكَنَةِ، وَلَا بَأْسَ بِصَدَقَاتِ بَعْضِهِمْ عَلَى بَعْضٍ، وَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُمُ الْخُمُسَ هُمْ قَرَابَةُ النَّبِيِّ صَلَّى

۱. الحشر / ۷

۲. الکافی للکلینی، ج ۱، ص ۵۳۹؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۴، ص ۱۲۶

۳. تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۶۳

۴. تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۴، ص ۱۲۵

اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فَقَالَ: «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ»^۱ وَهُمْ بَنُو عَبْدِ الْمُطَّلِبِ أَنْفُسُهُمُ الذِّكْرُ مِنْهُمْ وَالْأُنْتَى، لَيْسَ فِيهِمْ مِنْ أَهْلِ بَيُوتَاتِ قُرَيْشٍ وَلَا مِنَ الْعَرَبِ أَحَدٌ، وَلَا فِيهِمْ وَلَا مِنْهُمْ فِي هَذَا الْخُمْسِ مِنْ مَوَالِيهِمْ، وَقَدْ تَحِلُّ صَدَقَاتُ النَّاسِ لِمَوَالِيهِمْ وَهُمْ وَالنَّاسُ سَوَاءٌ»^۲؛

«خمس به شش سهم تقسیم می‌شود: سهمی برای خدا، سهمی برای رسول خدا و سهمی برای خویشاوندان و سهمی برای یتیمان و سهمی برای مسکینان و سهمی برای در راه ماندگان. سهم خدا و سهم رسول خدا پس از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از باب ارث برای اولی الامر است. بنابراین، او سه سهم دارد: دو سهم به او ارث می‌رسد و یک سهم بهره‌ی خود او از جانب خداوند است و با این حساب، نیمی از خمس به طور تمام و کمال برای اوست و نیم دیگر آن برای خویشاوندان اوست؛ به این ترتیب که سهمی برای یتیمان آن‌ها و سهمی برای مسکینانشان و سهمی برای در راه ماندگانشان است که بر اساس کتاب و سنت میانشان تقسیم می‌شود، به اندازه‌ای که نیاز یک سالشان را تأمین کند... و خداوند این خمس را تنها برای آنان قرار داده، نه برای مسکینان و در راه ماندگان سایر مردم، برای اینکه عوضی برای آنان به جای صدقات مردم باشد، تا آنان را به خاطر خویشاوندی‌شان با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از فضولات مردم منزّه گرداند و گرامی دارد. از این رو، از نزد خود چیزی را برای آنان مقرر داشته است که آنان را از قرار گرفتن در موضع ذلت و حقارت بی‌نیاز می‌گرداند، ولی صدقات خودشان برای خودشان اشکالی ندارد. این کسانی که خداوند خمس را برایشان قرار داده است، همان نزدیکان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم هستند که آنان را یاد کرده و فرموده است: <و خویشاوندان نزدیک‌تر را بیم بده> و آنان فرزندان عبد المطلب هستند، چه مرد و چه زن و کسی از سایر تیره‌های قریش یا عرب در میان آنان نیست و نیز کسی از آزادشدگان آنان حقی در خمس ندارد و صدقات مردم برای آزادشدگان آنان حلال است و آنان با بقیه‌ی مردم فرقی ندارند».

۳. پرداخت خمس و زکات به حکومت خلیفه‌ی خداوند در زمین مشروط نیست؛ چراکه آن از مجازات‌های اسلام نیست، بلکه مانند نماز و روزه و حج از فرائض اسلام است و از آنجا که مبتنی بر قرآن کریم و سنت متواتر است، پیروی از ظن محسوب نمی‌شود. آری، پرداخت نیمی از خمس که سهم خلیفه‌ی خداوند از بنی هاشم به شمار می‌رود، در زمان غیبت او عملی نیست و از این رو، عدم پرداخت آن برای کسانی که در رابطه با غیبت او مقصر نیستند، مانند یاران جناب منصور، بخشوده شده و در این باره روایات متواتری از اهل بیت رسیده است؛ چنانکه به عنوان نمونه، از علی علیه السلام روایت شده است: «هَلَكَ النَّاسُ فِي بُطُونِهِمْ وَفُرُوجِهِمْ، لِأَنَّهُمْ لَمْ يُؤَدُّوا

۱. الشعراء/ ۲۱۴

۲. الکافی للکلینی، ج ۱، ص ۵۴۰؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۴، ص ۱۲۸

إِنِّنا حَقَّقْنَا، أَلَا وَإِنَّ شَيْعَتَنَا مِنْ ذَلِكَ وَأَبَاءَهُمْ فِي حِلٍّ»^۱؛ «مردم در رابطه با شکم‌ها و فرج‌های خود هلاک شده‌اند؛ چراکه حق ما را به ما نپرداخته‌اند. آگاه باشید که پیروان ما و پدرانشان از پرداخت آن معاف شده‌اند» و از ابو جعفر یا ابو عبد الله علیهما السلام روایت شده است: «إِنَّ أَشَدَّ مَا فِيهِ النَّاسُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ يَقُومَ صَاحِبُ الْخُمْسِ فَيَقُولَ: يَا رَبِّ خُمُسِي! وَقَدْ طَيَّبْنَا ذَلِكَ لِشَيْعَتِنَا لِطَيِّبِ وَلَادَتُهُمْ وَلَيَزُكُّوْ أَوْلَادُهُمْ»^۲؛ «دشوارترین حالی که مردم در روز رستاخیز دارند این است که صاحب خمس به پا خیزد و بگوید: پروردگارا! خمسم! و ما پیروان خود را از پرداخت آن حلال کرده‌ایم تا ولادتشان پاک باشد و فرزندانشان پاک باشند» و از ابو عبد الله علیه السلام روایت شده است: «النَّاسُ كُلُّهُمْ يَعْيشُونَ فِي فَضْلِ مَطْلَمَتِنَا، إِلَّا أَنَّا أَحْلَلْنَا شَيْعَتَنَا مِنْ ذَلِكَ»^۳؛ «همه‌ی مردم با خوردن بخشی از حق ما زندگی می‌کنند، جز اینکه ما پیروان خود را از پرداخت آن معاف ساخته‌ایم» و شکی نیست که مراد از پیروان آنان، کسانی هستند که در غیبت آنان، زمینه‌ی ظهورشان را می‌سازند و از این رو، کسی که از زمینه‌سازان ظهور آنان نیست، در ندادن سهم آنان از خمس گناه کار است.

آری، در حال حاضر، یاران منصور سهم مهدی از خمس را به منصور می‌پردازند تا در راه زمینه‌سازی برای ظهور مهدی هزینه کند؛ با توجه به اینکه در این زمان، اگر آن را به مهدی می‌پرداختند نیز بدون شک در راه زمینه‌سازی برای ظهور خود هزینه می‌کرد. از این رو، پرداخت آن به منصور در این زمان، به منزله‌ی پرداخت آن به مهدی است و این راهی است که خداوند به فضل خود برای بندگان شایسته‌اش گشوده است تا از آن به سوی او تقرب یابند؛ چراکه او ﴿يَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ﴾^۴؛ «هر کس باز می‌گردد را به سوی خود هدایت می‌کند».

تاریخ: ۱۳۹۴/۳/۱۵

نویسنده: بهنام

نقد فرعی ۱

خمس و کمک‌های مردمی مؤمنان که به جناب منصور و نهضت بازگشت به اسلام تحویل داده می‌شود در چه مواردی مصرف می‌شود؟ در کتاب «بازگشت به اسلام» برای زمینه‌سازی ظهور مهدی (ع) همان گونه که بر روی تجمع نفر و سلاح تأکید شده، بر روی مال هم تأکید

۱. علل الشرائع لابن بابویه، ج ۲، ص ۳۷۷؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۴، ص ۱۳۷

۲. الکافی للکلینی، ج ۱، ص ۵۴۷؛ من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۲، ص ۴۳؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۴، ص ۱۳۶

۳. من لا یحضره الفقیه لابن بابویه، ج ۲، ص ۴۵؛ تهذیب الأحکام للطوسی، ج ۴، ص ۱۳۸

۴. الشوری / ۱۳

شده است. می‌شود بیشتر در این باره توضیح دهید؟ شاید بتوانیم با جمع‌آوری کمک‌های مردمی در کنار تبلیغ کار مفیدی انجام داده باشیم. التماس دعا

تاریخ: ۱۳۹۴/۳/۱۶

پاسخ به نقد فرعی ۱

وجوهات شرعی و کمک‌های مردمی مؤمنان که برای جناب منصور ارسال می‌شود، توسط نواب آن جناب در کشورهای مختلف دریافت و زیر نظر ایشان صرف تأمین هزینه‌های تبلیغ اسلام ناب محمدی در جهان و تهیه امکانات لازم برای حمایت از مهدی علیه السلام و نیز کمک به مهاجران در راه خداوند که شهرها و کشورهای خود را برای یاری آن جناب ترک می‌کنند می‌شود. از این رو، بسیاری از اهل ورع، دادن وجوهات شرعی خود به غیر آن جناب را جایز نمی‌دانند، بلکه مانند ریختن آن به دریا می‌دانند و از این رو، خمس و زکات خود را تنها به آن جناب می‌پردازند؛ چراکه معتقدند این بهترین شیوه برای پرداخت وجوهات شرعی در این زمان است، بلکه در حکم پرداخت آن به مهدی علیه السلام است؛ با توجه به اینکه مستقیماً صرف مصالح آن حضرت و تجهیز یاران و دفع دشمنانش می‌شود و زمینه‌ی حکومتش را فراهم می‌سازد.

خداوند شما را به سبب نیت خوبتان پاداش نیکو دهد و به جهاد در راهش با مال و جان موفق گرداند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح خراسانی
بسم الله الرحمن الرحیم

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه خبری پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک یوتیوب پایگاه

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.